

JURBARKO KULTŪROS CENTRAS

PARENGĖ JURGA ŽEMAITYTĖ

Jurbarko kultūros centras – vienas iš tokio pobūdžio įstaigų, kuris itin daug dėmesio skiria ryšiams su visuomene. Centras yra pasitvirtinęs ir viešai paskelbęs visas svarbiausias 2010–2012 metais vykdomas savo veiklos programas, tarp jų ir paties Centro veiklos, Kultūros sklaidos užsienyje, Lietuvoje ir rajone, Jaunimo kultūrinės veiklos, Pagyvenusių žmonių kultūrinės veiklos, Etninės kultūros.

Jurbarko kultūros centras – daugiafunkcinė kultūros įstaiga. Tai visiems gyventojams prieinamas kultūros židinys, skirtas jų kultūriniam poreikiams tenkinti, dvasinei kultūrai bei tautinei savimonei, saviraiškai ugdyti, kūrybiniam, sugebėjimams puoselėti ir turinčiai leisti laisvalaikį. Tai deklaruojama ir jau minėtose programose.

Jurbarko kultūros centre jam priskirtų funkcijų įgyvendinimui rūpinasi beveik trisdešimt kultūros ir meno darbuotojų.

Gražus Jurbarko kraštas, gražūs, darbštūs čia gyvenantys žmonės, gražios ir jų šventės. Jurbarko kultūros centro veiklos programoje pateikiama išsami informacija apie tai, kas rajone jų iniciatyva kasmet tradiciškai organizuojama, kokios rajone rengiamos svarbiausios valstybinės ir kalendorinės šventės. Trumpai apie tai:

***

Sausio 13-oji, Laisvės gynėjų diena. Šis renginio pagrindinis adresatas – jaunimas, todėl įgyvendinamos jaunimo ir moksleivių edukacinės programos. Kartu su rajono Švietimo skyriumi, tautodailininkų klubais, rajono moksleiviams organizuojami rašinių, piešinių konkursai. Geriausi darbai eksponuojami Jurbarko kultūros centro rengiamose parodose. Vykstanciam šventės pagrindiniame koncerte pasirodo rajono vaikų ir jaunimo, suaugusiųjų kolektyvai, profesionalūs atlikėjai, atliekamos Lietuvos istorijos tema parengtos koncertinės programos.

Vasario 16-oji – Lietuvos Valstybės atkūrimo diena. Šiai dienai paminėti Jurbarko kultūros centras dažniausiai organizuoja iškilmingą, šventinį koncertą, kuriame dalyvauja Jurbarko kultūros centro meno mėgėjų kolektyvai, taip pat svečių kolektyvai, atvykę iš kitų Respublikos kultūros centrų.

Užgavėnės. Šventė žavi liaudiško humoro grožiu ir kūrybingumu. Šia švente baigiasi pokalėdinis linksmybių laikotarpis ir prasideda priešvėlykinio susitelkimo metas – gavėnia.

Jurbarko kultūros centro darbuotojai į šios šventės renginius pritraukia daug vaikų ir jaunimo. Jurbarko kultūros centro folkloro

ansamblio „Imsrė“ dalyviai aplanko ir apdainuoja jurbarkiečius.

Jurbarko rajono savivaldybės aikštėje, kultūros centro meno kolektyvų pakviesti, susirenka ir linksminasi visi miesto karnavalo dalyviai, deginama Morė, koncertuoja folkloro kolektyvai.

Kovo 11-oji – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena. Šią dieną Jurbarko kultūros centre vyksta meno mėgėjų kolektyvų koncertas, kuriame dalyvauja iš kitur atvykę meno kolektyvai, Jurbarko rajono Tarybos nariai, bendruomenių lyderiai.

Gedulo ir vilties diena. Šią dieną įvairiuose renginiuose minimi tremtyje žuvę žmonės. Vyksta šv. Mišios, atminties valanda prie Sibiro tremtinių ir Lietuvos partizanų paminklų. Rengiama akcija – dviračių žygis Panemunės krašto dviračių trasa, kurios baigiamajame taške, viename iš Panemunės gražių vietų, dainuojamos karo dainos, vaišinamasi arbata, apdovanojamas vyriausias ir jauniausias dviračių žygio dalyvis.

Joninės (Rasos). Pagal baltiškąją tradiciją ši diena dar vadinama Rasos švente arba Kupolinėmis. Šiandien gražūs baltiški pavadinimai jau gerokai primiršti, todėl Jurbarko, Nemuno lankoje arba ant Bišpilio piliakalnio, rengiamos Rasų apeigų ir papročių vakaras, kurio metu folkloro ansamblio „Imsrė“ nariai kartu su kitais šventės dalyviais atlieka apeigas, mokosi dainų ir šokių.

Valstybės-Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena. Ji dažniausiai pažymima kartu su Jurbarko miesto gimtadieniu, todėl ši šventė pradedama įvairiomis konferencijomis, kurių tematika – Jurbarko istorija. Vyksta kraštiečių dailininkų darbų parodų atidarymai, kalbininkų sueigos, dokumentinių filmų apie Jurbarką ir jurbarkiškius pristatymai, atliekamos įvairios iškilni žmonių pagerbimo ir įamžinimo apeigos. Šventės dieną taip pat koncertuoja profesionalūs meno kolektyvai, vyksta kraštiečių menininkų koncertai, kuriuose dalyvauja nevyriausybinių Jurbarko organizacijų.

Graži pastarųjų metų idėja – Valstybės dieną 21 val. visoje Lietuvoje giedoti šalies himną. Jurbarko rajone tą valandą Panemunėje dega laužai, skamba V. Kudirkos giesmės žodžiai.

Juodojo kaspino diena pagal tradiciją Jurbarko prasideda šv. Mišiomis, kuriose gieda Jurbarko politinių kalinių ir tremtinių choras. Po šv. Mišių visuomenei koncertuoja jaunieji menininkai – aukštųjų meno mokyklų studentai jurbarkiečiai, vyksta tremties poezijos skaitymai, pagerbimo apeigos kapinėse.

Vytauto karūnavimo diena. Ši dieną prie Vytauto Didžiojo paminklo vyksta minėjimas, rengiamos sportinės varžybos Vytauto Didžiojo vidurinės mokyklos stadione, koncertuoja Jurbarko kultūros centro kolektyvai.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų metų renginių ciklas. Kalėdų laikotarpiu Jurbarko kultūros centro darbuotojų iniciatyva rengiamos kalėdinės parodos, folkloro kolektyvų popietės, kuriose pristatomos kalėdinės apeigos, organizuojami koncertai vaikams. Jurbarko kultūros centro aikštėje įžiebiamas miesto eglutė.

Respublikinė vaikų ir jaunimo folkloro šventė „Vieversukas ant dirvon“. Šventės tikslas – supažindinti visuomenę su pavasario gamtos reiškiniais atspindžiais lietuvių liaudies mene, skatinti vaikų kūrybiškumą, norą išsaugoti lietuvių tautos kultūros ir meno palikimą. Šventėje dalyvauja vaikų ir jaunimo folkloro ansambliai, liaudies kapelos, pristatomi amatai, papročiai, tradicijos.

Liaudiškų kapelių šventė „Pamituvio armonika“. Jurbarko rajonas pasižymi puikiais muzikantais – bandomininkais, armonikieriais bei liaudiškais kapelomis. Vienu iš trijų Jurbarko upių vardu pavadintos Jurbarko kultūros centro liaudiškos kapelos „Mituva“

iniciatyva 1998 m. rudenį Respublikos liaudiškos muzikos puoselėtojai buvo sukviešti į kapelų šventę „Pamituvio armonika“. Nuo 2001 metų tokia šventė rengiama kasmet kovo mėnesį – per Juozapines. Šventės metu kapelos varžosi dėl žiūrovų nominacijų ir prizų – jos pristato 15–20 min. trukmės savo pasirinktą repertuarą. Liaudiškų kapelų šventė „Pamituvio armonika“ baigiasi nuotaikinga šventės dalyvių vakarone.

Tarptautinis folkloro festivalis „Ant vandens“. Tai kas antri metai vykstanti tradicinio folkloro šventė, į kurią kviečiami įvairių Lietuvos regionų bei užsienio folkloro ansambliai. Šventės finalinė dalis – ugnies skulptūros ant vandens, bendros antfoninės dainos. Šventės metu žiūrovams siūloma įsitraukti į įvairias liaudies pramogas, atrakcijas (vyksta senoviniai judrieji lauko žaidimai, jodinėjimas žirgais ir kt.).

Liaudiškų šokių festivalis „Linksminkimos“. Festivalis rengiamas kas du metai. Respublikiniame liaudiškų šokių festivalyje dalyvauja vyresnio amžiaus žmonių liaudiškų šokių kolektyvai iš Lietuvos miestų. Jie paruošia ir pristato žiūrovams programą, kurioje yra privalomas vienas jų regiono tradicinis šokis. Renginio pabaigą vainikuoja bendras dalyvių šokis „Linksminkimos“. Festivalis atlieka ne tik kultūrinę, bet ir švietėjišką funkciją – skatina žiūrovus įsitraukti į choreografijos žanro meninės saviraiškos veiklą, sudaro žmonėms galimybę turiningai praleisti laisvalaikį.

Šiuolaikinio šokio festivalis „Šypsena“. Tai kas dveji metai organizuojamas ir tradiciniu jau tapęs tarptautinis šiuolaikinio šokio festivalis. Jis suteikia galimybę pristatyti rajono visuomenei naujus choreografijos stilius ir tendencijas, plėsi jaunimo pažinčių ratą, skatinti žmones bendrauti ir tobulinti bendradarbiavimo įgūdžius. Kitas svarus festivalio vyksmo aspektas – susipažįstant su įvairių šalių choreografinė kultūra diskutuoti meninio ugdymo ir estetinio lavinimo, šokio daromos įtakos žmogui temomis, taip pat ir kitais jaunimui aktualiais kultūros klausimais. Festivalio metu vyksta seminarai, kuriems vadovauja žinomų Lietuvos šiuolaikinių šokių kolektyvų vadovai-praktikai, choreografai, pedagogai iš Klaipėdos universiteto, Lietuvos muzikos akademijos. Baigiamojo koncerto metu parodoma jungtinio šokių kolektyvo (į jį atrenkama po kelis šokėjus iš kiekvienos šalies) sukurta kompozicija, kurioje susipina įvairūs šokio stiliai.

Tarptautinis vaikų ir jaunimo teatro festivalis „Vaivorykštė“. Jo metu vyksta seminarai, kuriuos veda profesionalūs teatro specialistai. Per dvi festivalio dienas parodoma iki 14 spektaklių įvairaus amžiaus žiūrovams. Dalyvauja kolektyvai iš įvairių Lietuvos regionų, Rusijos, Latvijos. Festivalio dalyviams organizuojamos ekskursijos po Jurbarko rajoną. Vyksta diskotekos, improvizacijų vakarai.

Suaugusiųjų teatrų festivalis-seminaras „Senjorai ir jaunystė“. Šio festivalio tikslas – parodyti, kad vyresniojo amžiaus žmonės yra pilni idėjų ir kūrybinių jėgų, puikiai įsijungia į kūrybinę veiklą, savo patirtimi dalijasi su jaunimu, noriai siekia žinių, nebijo improvizuoti ir nevengia naujų idėjų.

Renginio metu vyksta seminarai, festivalio spektaklių aptariami. Seminarus veda Klaipėdos universiteto, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dėstytojai ir studentai. Juose aptariamos lietuvių mėgėjiško teatro tradicijos, kaimo teatro specifika klausimai.

Tarptautinis Stasio Šimkaus chorų festivalis „Kur bakūžė samnata“. Šis festivalis organizuojamas nuo 2000 metų. Moralinis festivalio rėmėjas – Klaipėdos universiteto Menų fakulteto profesorius Robertas Varnas. Festivalis prasideda Jurbarko koncertų ir parodų

salėje profesionalių atlikėjų koncertu. Kitą dieną viename iš Paneunės krašto miestelių susirenka daugiau kaip 20 chorų iš Lietuvos ir užsienio. Bažnyčiose, kuriose yra vargonais grojės kompozitorius Stasys Šimkus, vyksta šv. Mišios. Serečdziuje, kompozitoriaus tėviškėje, prie sodyboje pastatyto paminklinio akmens, pagerbdami kompozitoriaus atminimą, chorai dainuoja Stasio Šimkaus dainas.

Vokalinių ansamblių šventė „Daina“. Jos tikslas – skatinti ir palaikyti vokalinių kolektyvų veiklą, populiarinti vokalinę muziką, užmegzti ir palaikyti kūrybinius ryšius tarp savo ir kitų regionų vokalinių kolektyvų, suteikti kūrybinį džiaugsmą šventės dalyviams ir žiūrovams.

Dokumentinio kino festivalis „Lietuvos kino ir video filmai – mūsų istorijos atspindys“. Tai edukacinis projektas, supažindinantis su Lietuvos meninio ir dokumentinio kino naujausiais darbais, autoriais, kūrėjais ir atlikėjais. Festivalis rajone jau yra tapęs populiariu, į jį susirenka daug žiūrovų, ypatingai jaunimo.

Edukacinė programa „Bandonijos mokykla“. Siekiant išsaugoti senąsias grojimo tradicijas, šioje mokykloje visi norintys mokomi groti bandonija. Du ansamblio muzikantai – S. Sabonaitis ir P. Petraitis – Jurbarko ir Eržvilke šiuo instrumentu moko groti jaunimą.“

***

Gražūs, įdomūs ir prasmingi renginiai. Jurbarko rajone jų kasmet organizuojama kur kas daugiau ir jie nuolat sulaukia didelio visuomenės susidomėjimo. Tarp tokių renginių yra ir Motinos dienos minėjimai, Trijų Karalių vaikštynės, įvairios tautodailės, velykinės parodos ir jų atidarymai, ūkininkų vakaronės, vaikų ir moksleivių liaudies kūrybos atlikėjų konkurso „Tramtatulis“ rajono apžiūros, folkloro kolektyvų dalyviams ir jų vadovams organizuojami seminarai, gavėnios giesmių ir papročių vakaronės, seniūnijų etnokultūros dienos, rajono miestelių šventės, Teatro dienos paminėjimai, meno sklaidos projekto „Susitikimai“ renginiai, Jurbarko miesto eglės įžiebimo šventės, retro muzikos vakarai, įvairios vakaronės ir nemažai kitų renginių.

Akivaizdu, kad daugelis jų prisideda prie krašto etninės kultūros puoselėjimo ir plėtos.

Kaip jau minėta, rajone yra parengta ir patvirtinta Jurbarko kultūros centro Etninės kultūros programa 2010–2012 metams. Įgyvendinant ją, rajone siekiama sudaryti palankias sąlygas, kad kultūros darbuotojai būtų suinteresuoti domėtis etninės kultūros paveldu, jo išsaugojimu ir perdavimu.

Rajono etninių kultūros tradicijų tęstinumą kaip pareigą ir prievolę yra prisiėmus Jurbarko kultūros centras. Programoje sakoma, kad „Pagrindiniai programos prioritetai yra Eržvilko „Bandonijos“ ansamblio veikla, Antano ir Jono Juškų liaudies dainų palikimo gaivinimas ir pateikimas liaudies dainų atlikėjų konkursuose, tarptautinis folkloro festivalis „Ant vandens“ ir respublikinė vaikų ir jaunimo folkloro šventė „Vieversiuokas ant dirvonos“.

Etninės kultūros programos tikslai: užtikrinti etninės kultūros gyvųjų vertybių perimamumą ir sklaidos sąlygas; fiksuoti ir saugoti Jurbarko kultūros centro vykdomos etnokultūrinės veiklos medžiagą; kuruoti Jurbarko rajono kultūros institucijų veiklą etninės kultūros srityje; kurti etninės veiklos planus; rengti projektus rajonų, apskrities, valstybės, tarptautinių fondų paramai gauti.

Šia veikla siekiama užtikrinti etninių tradicijų ir papročių perimamumą ir tęstinumą bei suburti etninės kultūros puoselėtojų bendruomenę Jurbarko mieste.